

Zelf toegebracht letsel

Kerncijfers 2015

Disclaimer

Bij de samenstelling van deze publicatie is de grootst mogelijke zorgvuldigheid in acht genomen. VeiligheidNL aanvaardt echter geen verantwoordelijkheid voor eventuele, in deze uitgave voorkomende, onjuistheden of onvolkomenheden.

Overname van tekst of gedeelten van tekst is toegestaan, mits met de juiste bronvermelding. Indien tekst gebruikt wordt voor commerciële doelstellingen dient altijd vooraf schriftelijke toestemming verkregen te zijn.

Zelf toegebracht letsel

Kerncijfers 2015

rapport

Rapport: 669

Projectnummer: 20.0012/002\003

Christine Stam

Uitgegeven door

VeiligheidNL

Postbus 75169

1070 AD Amsterdam

www.veiligheid.nl

maart 2016

|

1

Resultaten

1.1

Omvang

In 2015 overleden 1.871 personen door suïcide. Verder vonden in 2015 8.400 ziekenhuisopnamen en 15.000 Spoedeisende Hulp (SEH) bezoeken plaats in verband met zelf toegebracht letsel (bijlage tabel 1). Ruim achtduizend van de ziekenhuisopnamen vonden via de SEH-afdeling plaats (8.100).

Bij de SEH-bezoeken en de ziekenhuisopnamen is niet bekend of er bij het slachtoffer sprake was van een doodswens.

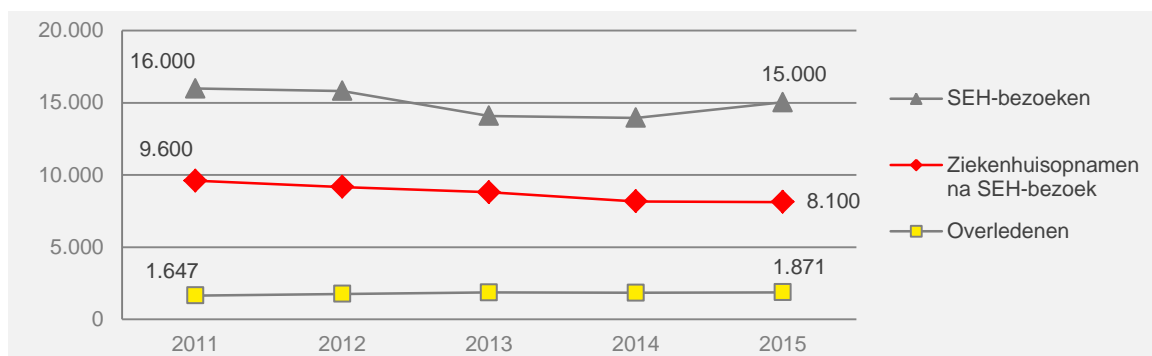
1.2

Ontwikkeling

Het aantal overledenen door suïcide blijft nog steeds stijgen. Er waren in 2015 ruim tweehonderd suïcides meer dan in 2011. Het aantal SEH-bezoeken lijkt in 2015 hoger dan in de twee voorafgaande jaren. De tijd zal moeten uitwijzen of dit op toeval berust en het aantal weer daalt naar onder de 15.000 of dat het een begin is van een stijgende trend. Het aantal ziekenhuisopnamen na SEH-bezoek daalt geleidelijk.

Kijken naar de trend in het aantal ziekenhuisopnamen zoals geregistreerd in de Landelijke Basisregistratie Ziekenhuiscare (LBZ) over de periode 2011-2015 is niet zinvol aangezien de inclusiecriteria voor de LBZ in 2013 veranderd zijn ten opzichte van daarvoor: kortdurend, niet-gepland klinisch verblijf wordt niet meer geregistreerd in de LBZ.

Figuur 1 Zelf toegebracht letsel in de periode 2011-2015; Overledenen, ziekenhuisopnamen na SEH-bezoek en SEH-bezoeken

Bron: Letsel Informatie Systeem 2011-2015, VeiligheidNL; Doodsoorzakenstatistiek 2011-2015, Centraal Bureau voor de Statistiek

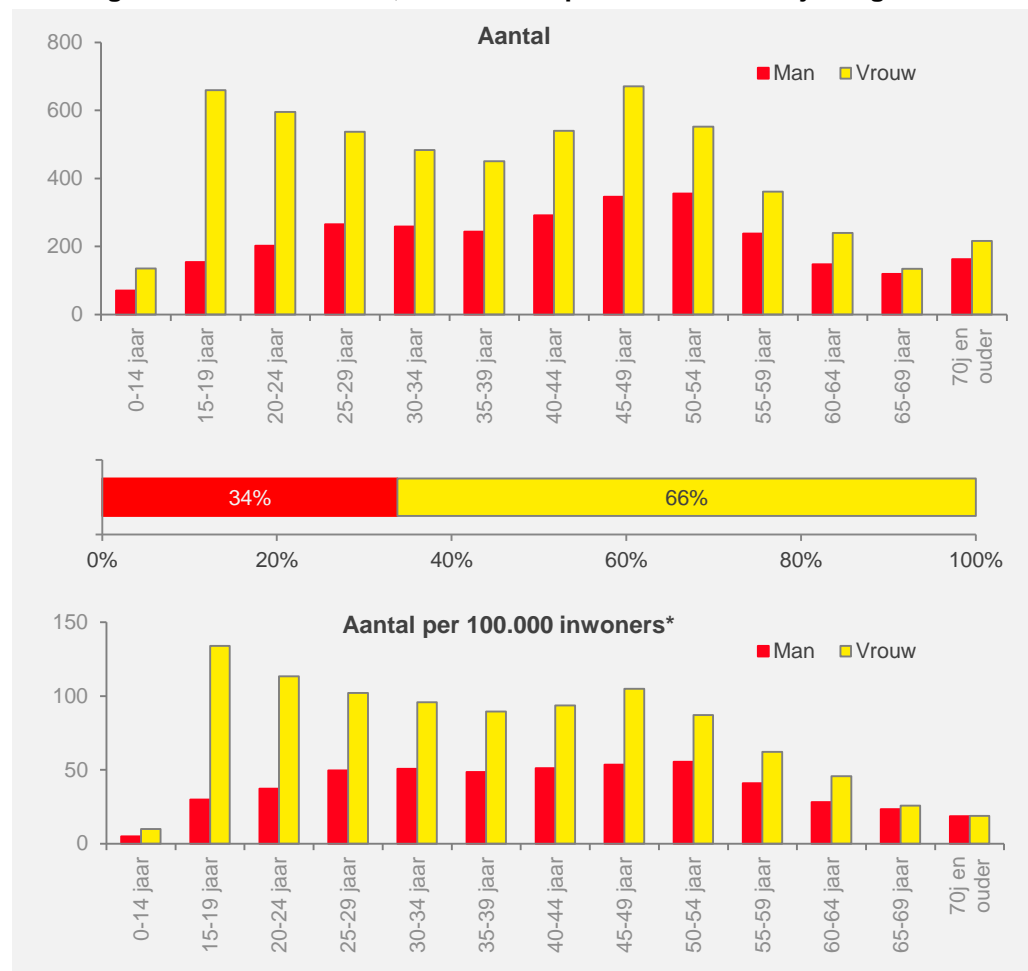
In deze rapportage wordt verder alleen aandacht besteed aan de ziekenhuisopnamen en SEH-bezoeken in verband met zelf toegebracht letsel.

1.3

Ziekenhuisopnamen

Zoals al gemeld in 1.1. vonden in 2015 8.400 ziekenhuisopnamen plaats in verband met zelf toegebracht letsel. Dat zijn 50 ziekenhuisopnamen per 100.000 inwoners (bijlage tabel 2). Ongeveer twee keer zoveel vrouwen (66%, 5.600) als mannen (34%, 2.900) werden in 2015 in het ziekenhuis opgenomen in verband met zelfbeschadiging, wat overeenkomt met 65 ziekenhuisopnamen per 100.000 vrouwen en 44 ziekenhuisopnamen per 100.000 mannen. De oververtegenwoordiging van vrouwen was in de jongere leeftijdsgroepen (m.u.v. 0-14 jaar) het grootst. Het aantal ziekenhuisopnamen was het hoogst onder jonge vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 19 jaar en onder volwassen vrouwen van 45 tot en met 49 jaar (beide 700). Het aantal ziekenhuisopnamen in verband met zelf toegebracht letsel was zowel bij mannen als bij vrouwen het laagst onder kinderen tot en met 14 jaar en bij ouderen. De kans op een ziekenhuisopname (aantal per 100.000 inwoners) was bij jonge vrouwen in de leeftijd van 15 tot en met 19 jaar duidelijk het hoogst. De mannen (43 jaar) waren gemiddeld ouder dan de vrouwen (39 jaar).

Figuur 2 Zelf toegebracht letsel in 2015; Ziekenhuisopnamen naar leeftijd en geslacht

Bron: Landelijke Basisregistratie Ziekenhuiszorg 2015, Dutch Hospital Data; Bevolkingsstatistiek 2015-2016, Centraal Bureau voor de Statistiek

*Aantal per 100.000 inwoners van de betreffende leeftijd en geslacht

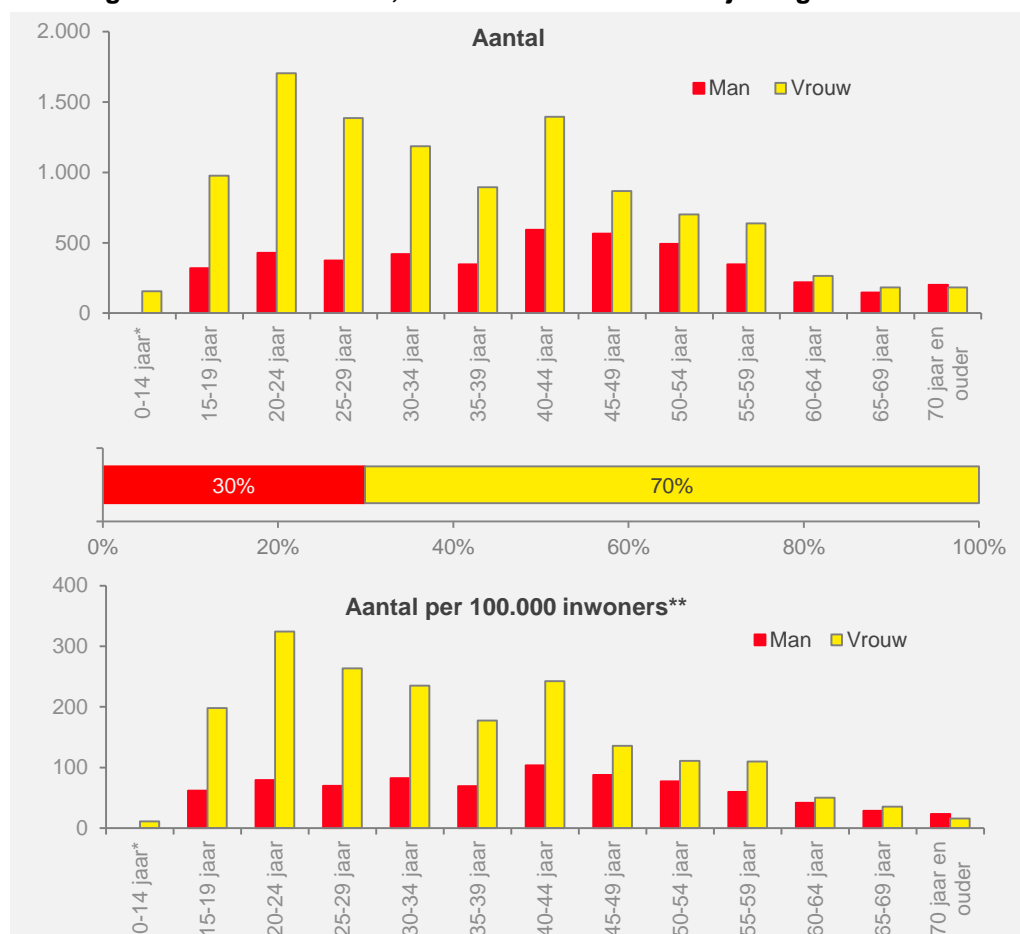
1.4

SEH-bezoeken

Zoals al gemeld vonden in 2015 15.000 SEH-bezoeken plaats in verband met zelf toegebracht letsel. Dit komt overeen met 89 SEH-bezoeken per 100.000 inwoners (bijlage tabel 3). Net als bij de ziekenhuisopnamen was er ook bij de SEH-bezoeken een forse oververtegenwoordiging van vrouwen. Onder de slachtoffers die op de SEH-afdelingen behandeld werden, waren ruim twee keer zoveel vrouwen (70%, 10.500) als mannen (30%, 4.500) oftewel er vonden in 2015 120 SEH-bezoeken per 100.000 vrouwen plaats en 54 SEH-bezoeken per 100.000 mannen in verband met zelf toegebracht letsel. De oververtegenwoordiging van vrouwen is bij de SEH-bezoeken iets groter dan onder de opgenomen slachtoffers en is ook hier het grootst in de jongste leeftijdsgroepen (vanaf 15 jaar).

Het aantal vrouwen dat de SEH-afdeling bezoekt in verband met zelf toegebracht letsel *was het grootst in de leeftijdsgroep 20-24 jaar en nam daarna ruwweg af met het toenemen van de leeftijd (figuur 3, bijlage tabel 3). Vrouwen in de leeftijdsgroep 40-44 jaar vormden een uitzondering; in die leeftijdsgroep was in 2015 het aantal SEH-bezoeken weer in dezelfde orde grootte als bij de vrouwen in de leeftijd van 25 tot en met 29 jaar. Bij de mannen was het aantal SEH-bezoeken in verband met zelf toegebracht letsel het grootst in de leeftijdsgroepen 40-44 jaar en 45-49 jaar. Bovenstaande geldt allemaal ook als er gekeken wordt naar de kans op een SEH-bezoek uitgedrukt als het aantal SEH-bezoeken per 100.000 inwoners. De mannen (42 jaar) waren gemiddeld ouder dan de vrouwen (36 jaar).

Figuur 3 Zelf toegebracht letsel in 2015; SEH-bezoeken naar leeftijd en geslacht

Bron: Letsel Informatie Systeem 2015, VeiligheidNL; Bevolkingsstatistiek 2015-2016, Centraal Bureau voor Statistiek

*Aantal te klein voor betrouwbare schatting

**Aantal per 100.000 inwoners van de betreffende leeftijd en geslacht

2

Verantwoording

2.1

Algemeen

De gepresenteerde gegevens betreffen jaarlijkse aantallen en percentages. Door afronding kan het voorkomen dat het totaal in een tabel afwijkt van de som van de afzonderlijke aantallen. De gegevens zijn gebaseerd op inclusief-cijfers, dat wil zeggen dat voor de gegevens over ziekenhuisopnamen geldt dat daarbij ook slachtoffers worden meegeteld die na ziekenhuisopname zijn overleden en dat voor SEH-bezoeken geldt dat daarbij ook slachtoffers worden meegeteld die na behandeling op een SEH-afdeling opgenomen zijn in het ziekenhuis of zijn overleden. Op deze wijze geven we een zo goed mogelijk beeld van de medische consumptie. De cijfers kunnen echter niet bij elkaar worden opgeteld om tot een totaal aantal te komen.

2.2

Databestanden

Voor deze factsheet is gebruikgemaakt van gegevens uit het Letsel Informatie Systeem (LIS) van VeiligheidNL, de Landelijke Basisregistratie Ziekenhuiszorg (LBZ) van Dutch Hospital Data (microdatabase) en de Doodsoorzakenstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek (Statline). In de LBZ zijn de cases op basis van praktische gronden geselecteerd op jaar van ontslag van het slachtoffer uit het ziekenhuis. Hierbij gaan we er vanuit dat dit in grote lijnen tot dezelfde resultaten leidt als een selectie op opnamejaar. Ten behoeve van de leesbaarheid wordt in de tekst en tabellen toch gesproken van bijvoorbeeld het 'aantal ziekenhuisopnamen' en niet het 'aantal ontslagen uit het ziekenhuis'. In 2013 zijn de inclusiecriteria voor de LBZ veranderd ten opzichte van daarvoor: kortdurend, niet-gepland klinisch verblijf wordt niet meer geregistreerd in de LBZ. Een trendanalyse voor het aantal ziekenhuisopnamen zoals geregistreerd in de LBZ is derhalve momenteel niet zinvol. Voor meer informatie over gegevensbronnen, zie www.veiligheid.nl.

Bijlage

Tabel 1 Zelf toegebracht letsel; Overledenen, ziekenhuisopnamen en SEH-bezoeken naar jaar

	2011	2012	2013	2014	2015
Overledenen	1.647	1.753	1.854	1.835	1.871
Ziekenhuisopnamen*					8.400
Ziekenhuisopnamen na SEH-bezoek	9.600	9.200	8.800	8.200	8.100
SEH-bezoeken	16.000	15.800	14.100	14.000	15.000

Bron: Letsel Informatie Systeem 2011- 2015, VeiligheidNL; Landelijke Basisregistratie Ziekenhuiszorg 2015, Dutch Hospital Data; Doodsoorzakenstatistiek 2011-2015, Centraal Bureau voor de Statistiek

* Het is niet zinvol het totaal aantal ziekenhuisopnamen zoals geregistreerd in de Landelijke Basisregistratie Ziekenhuiszorg (LBZ) over de periode 2011-2015 te bekijken aangezien de inclusiecriteria voor de LBZ in 2013 veranderd zijn ten opzichte van daarvoor: kortdurend, niet-gepland klinisch verblijf wordt niet meer geregistreerd in de LBZ.

Tabel 2 Zelf toegebracht letsel in 2015; Ziekenhuisopnamen naar leeftijd en geslacht

	Man			Vrouw			Totaal		
	Aantal	%	Aantal per 100.000*	Aantal	%	Aantal per 100.000*	Aantal	%	Aantal per 100.000*
0-14 jaar	70	2	5	140	2	10	210	2	7
15-19 jaar	150	5	30	660	12	130	810	10	81
20-24 jaar	200	7	37	600	11	110	800	9	75
25-29 jaar	270	9	50	540	10	100	800	10	76
30-34 jaar	260	9	51	480	9	96	740	9	73
35-39 jaar	240	9	49	450	8	90	700	8	69
40-44 jaar	290	10	51	540	10	94	830	10	72
45-49 jaar	350	12	53	670	12	100	1.000	12	79
50-54 jaar	360	12	56	550	10	87	910	11	71
55-59 jaar	240	8	41	360	6	62	600	7	52
60-64 jaar	150	5	28	240	4	46	390	5	37
65-69 jaar	120	4	23	130	2	26	250	3	25
70 jaar en ouder	160	6	19	220	4	19	380	4	19
Totaal	2.900	100	34	5.600	100	65	8.400	100	50
		34			66			100	

Bron: Landelijke Basisregistratie Ziekenhuiszorg 2015 (microdatabestand), Dutch Hospital Data; Bevolkingsstatistiek 2015-2016, Centraal Bureau voor de Statistiek

*Aantal per 100.000 inwoners van de betreffende leeftijd en geslacht

Tabel 3 Zelf toegebracht letsel in 2015; SEH-bezoek naar leeftijd en geslacht*

	Man			Vrouw			Totaal		
	Aantal	%	Aantal	Aantal	%	Aantal	Aantal	%	Aantal
			per 100.000**			per 100.000**			per 100.000**
0-14 jaar				200	1	11	200	1	7
15-19 jaar	300	7	62	1.000	9	200	1.300	9	130
20-24 jaar	400	10	79	1.700	16	320	2.100	14	200
25-29 jaar	400	8	70	1.400	13	260	1.800	12	170
30-34 jaar	400	9	82	1.200	11	230	1.600	11	160
35-39 jaar	300	8	69	900	8	180	1.200	8	120
40-44 jaar	600	13	100	1.400	13	240	2.000	13	170
45-49 jaar	600	13	87	900	8	140	1.400	10	110
50-54 jaar	500	11	77	700	7	110	1.200	8	94
55-59 jaar	300	8	60	600	6	110	1.000	7	85
60-64 jaar	200	5	42	300	3	50	500	3	46
65-69 jaar	100	3	29	200	2	35	300	2	32
70 jaar en ouder	200	4	23	200	2	16	400	3	19
Totaal	4.500	100	54	10.500	100	120	15.000	100	89
%		30			70			100	

Bron: Letsel Informatie Systeem 2015, VeiligheidNL, Bevolkingsstatistiek 2015-2016, Centraal Bureau voor de Statistiek

*Lege cel = aantal te klein voor betrouwbare schatting

**Aantal per 100.000 inwoners van de betreffende leeftijd en geslacht

Over VeiligheidNL

VeiligheidNL is een onafhankelijk expertisecentrum met de missie om ongevallen te voorkomen door veilig gedrag te stimuleren. We helpen mensen hun veiligheid te vergroten in en om het huis, maar ook op straat, op school en op het werk. We monitoren en signaleren ongevallen en letsel en onderzoeken welke vorm van preventie effectief is. Voor de monitoring is het Letsel Informatie Systeem (LIS) de basis, een registratiesysteem bij een representatieve steekproef van Spoedeisende Hulpafdelingen (SEH's) in Nederland, maar we rapporteren ook dodelijke ongevallen van het CBS en ziekenhuisopnamen door letsels via de LBZ.

We ontwikkelen effectieve gedragsinterventies die praktisch, oplossingsgericht en op maat zijn en voeren deze ook deels uit. Ten slotte delen wij onze kennis en kunde direct met onze doelgroepen of via professionals, samenwerkingspartners en ambassadeurs. We werken voor en met overheden, bedrijven, zorgverleners en particulieren.